

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Karlos Lizarazu Zeberio

*Hondarribia,
Gipuzkoa
(1935)*

Aurkibidea

Biografia

Jaitzubiako Zaldunborda baserrian jaioa, aita bertakoa zen eta ama Elbistia baserrikoa. Aitak Erreterriako paper-lantegian egiten zuen lana. Sei senidetan zaharrena, Karlosek umetan Zaldunboran bertan ikasi zuen, izebarekin; ondoren Katean ibili zen eskolan eta gero Erreterriako korazonistetan. 14 urterekin arotz lanak ikasten hasi zen Irunen, eta horixe izan du ogibidea. Sagardogintzaz ere badaki. 18 urterekin familia Irungo Lokaiztegi baserrira joan zen bizitzera. Kalera ezkondu zen, Burgosko emakume batekin, eta hiru seme-alaba izan zituzten.

Zintak

HON-074

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Idoia
- **Data:** 2011-10-27
- **Iraupena:** 68 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Etxeberria, Idoia

Pasarteak

1. Hiru tokitan eskolan

- **Erref:** HON-074/003
- **Iraupena:** 0:03:18. **Hasi:** 00:01:33. **Bukatu:** 00:04:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Aitak Erreterriako papeleran egiten zuen lana. Sei senidetan zaharrena, umezain ibiltzen zen. Ventasen ibili zen eskolan eta gero Erreterrian korazonistekin. Izebak eskola txiki bat zuen Zaldunbordan bertan.

2. Ventaseko eskola publikoa

- **Erref:** HON-074/004
- **Iraupena:** 0:02:16. **Hasi:** 00:04:51. **Bukatu:** 00:07:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Politika eta Franco
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

<p>Ventasko eskola publikoan Cara al Sol kantatzen zuten, maisuarekin. Ez zekien euskaraz. Mutilak eta neskak aparte.</p>

3. Errenteriara eskolara, bizikletan

- **Erref:** HON-074/005
- **Iraupena:** 0:02:59. **Hasi:** 00:07:07. **Bukatu:** 00:10:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak

Laburpena:

Bizikletan joaten zen Errenteriara, eskolara. Fraide korazonistak. Zigorra: ondo portatzen ez zena eskolan geratzen zen. Ventasen baino gehiago ikasi zuen. Dena mutilak. Dena erdaraz. 14 urte arte. Jolasak, frontoian. Bizikleta garraiobide.

4. Baratzea bai, baina baserririk ez

- **Erref:** HON-074/006
- **Iraupena:** 0:01:18. **Hasi:** 00:10:06. **Bukatu:** 00:11:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Lurra lantzea
- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:

<p>Baratzea bazuten. Berdura, etxerako. Abererik ez zuten, eta eskuz lantzen zuten lurra. Ez zuten baserririk. Osaba Karlosek bai, eta hari laguntzen zion: belarretan, artoa biltzen, sagardoa egiten...</p>

5. Sagardogintza: sagar motak

- **Erref:** HON-074/007
- **Iraupena:** 0:02:07. **Hasi:** 00:11:24. **Bukatu:** 00:13:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Sagardogintza

Laburpena:

Sagardogintza. Sagar motak eta bakoitza nolakoa den. Arbolak nola landatu, gazia eta geza txandaka.

6. Sagarrondoak kimatzea; sagar urtea

- **Erref:** HON-074/008
- **Iraupena:** 0:03:33. **Hasi:** 00:13:31. **Bukatu:** 00:17:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Sagardogintza

Laburpena:

Sagarrondoak ez da kimatu behar sagar asko nahi bada. Sagar ale onak egiteko, gutxi baina ederrak, bai. Santakruzak baino lehen biltzen zena, erdi preziora saltzen zuten. Sagar urtea izan ala ez, zeren arabera den. Simaurra. Karea.

7. Sagarrak batzen; lehen sagarrekin, zizarra

- **Erref:** HON-074/009
- **Iraupena:** 0:01:58. **Hasi:** 00:17:04. **Bukatu:** 00:19:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Sagardogintza

Laburpena:

"Kiskilla", sagarra jasotzeko. Muturra karratua izan behar du, ez borobildua. Sagar-otarrea. Lau otarrek zakua osatzen zuten. Zaldunbordan egiten zuten sagardoa. Lehenengo sagarrarekin egiten dena zizarra da.

8. Sagardoa eta pitarra

- **Erref:** HON-074/010
- **Iraupena:** 0:02:45. **Hasi:** 00:19:02. **Bukatu:** 00:21:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Sagardogintza

Laburpena:

Sagardoa eta pitarra. Sagardoa pitarra baino gehiago egiten zuten. Pitarra etxerako. Umeek ere edaten zuten. Pitarra edatea ona da.

9. Sagardoa egiten I

- **Erref:** HON-074/011
- **Iraupena:** 0:02:23. **Hasi:** 00:21:47. **Bukatu:** 00:24:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Sagardogintza

Laburpena:

Sagardoa egiteko prozesua. Matxakan txikitzen zuten sagarra, motorrarekin. Dolarean 24 bat orduan eduki, bildu eta estutu. Urratu, moztu eta berriz bildu eta estutu. Patsa, behientzat. Patsuloa.

10. Sagardoa egiten II

- **Erref:** HON-074/012
- **Iraupena:** 0:04:23. **Hasi:** 00:24:10. **Bukatu:** 00:28:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Sagardogintza

Laburpena:

Sagar ura kupelera edo garliara. Garlian eramaten zuten sagardoa, gurdian. Onila, egurrezko inbutua. Baldeka betetzen zituzten kupelak. Irakiten izaten zuten, irekita. Sagar mota, eguraldia... Pospoloa arrimatu eta itzaltzen ez bada, kupela itxi daiteke.

11. Kupela garbitzen, barrura sartuta

- **Erref:** HON-074/014
- **Iraupena:** 0:04:27. **Hasi:** 00:28:35. **Bukatu:** 00:33:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Sagardogintza

Laburpena:

Zaldunbordan ez zuten sagardoa etxean saltzen. Sagardotegiak. Litro asko egiten zituzten, baserri askorentzat. Kupelak haritzarekin eta gaztainarekin eginak. Kupela garbitzen, barrura sartuta. "Ataleihoa". Seboa eta manteka.

12. 14 urtetatik arotz lanetan

- **Erref:** HON-074/016
- **Iraupena:** 0:03:47. **Hasi:** 00:33:11. **Bukatu:** 00:36:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Arotzak

Laburpena:

14 urterekin hasi zen arotz lana ikasten, Irunen. Carpinteria Serrano. 5-6 langile ziren. Denetik egiten zuten. Egurra Pasaiaetik eramaten zuten asko. Pinu galiziarra erabiltzen zuten gehien. Pinu motak.

13. Haritza, gaztaina; tresnak

- **Erref:** HON-074/017
- **Iraupena:** 0:03:09. **Hasi:** 00:36:58. **Bukatu:** 00:40:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Lan-tresnak

Laburpena:

Altzariak egiteko haritza da ona, baina inguruan ez zegoen asko. Haritz amerikarra. Gaztainaren tipula. Erabiltzen zituzten makinak.

14. Egur lanak; lisatzen

- **Erref:** HON-074/019
- **Iraupena:** 0:02:36. **Hasi:** 00:40:14. **Bukatu:** 00:42:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Lan-tresnak

Laburpena:

<p>Zuloa eta espiga. Lazoak eskuz egiten zituzten, kaxoiatarako. Lisatzen ikasi zuen lehenengo. Ateak zepilatzen. Orain lijadorak daude.</p>

15. Aulkiak, lan asko

- **Erref:** HON-074/021
- **Iraupena:** 0:02:53. **Hasi:** 00:43:39. **Bukatu:** 00:46:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Lan-tresnak

Laburpena:

Oholak eramaten zizkieten arotzeriara. Nafarroako egurra: pagoa, haritza, gaztaina... Aulkiak egiteak lan asko eta diru gutxi. Arotzeriako nagusia Salamancakoa zen, langileak irundarrak.

16. Arotzeria jarri zuen anaiekin

- **Erref:** HON-074/023
- **Iraupena:** 0:03:00. **Hasi:** 00:47:10. **Bukatu:** 00:50:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Lan-tresnak

Laburpena:

Soldadutza egin ondoren, Gaztelumendi arotzerian ibili zen urtebete, eta gero bere kontura jarri zen, anaiekin. Irunen. 10-12 ordu egiten zuten lana, baita larunbatetan eta igandetan ere. Langileei ordaintzeko modua.

17. Mezetara San Jose kapilara

- **Erref:** HON-074/025
- **Iraupena:** 0:02:03. **Hasi:** 00:50:16. **Bukatu:** 00:52:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Igandetan mezetara. San Jose kapilara joaten ziren, bizikletan. Ama anaiarekin joaten zen furgonetan, anaiarekin; esnea bildu eta Donostiara eramaten zuten. Ama gaztetan zaldi-karroan joaten zen. Tranbia.

18. Dotrina, jaunartzea eta kongregazioa

- **Erref:** HON-074/026
- **Iraupena:** 0:03:34. **Hasi:** 00:52:19. **Bukatu:** 00:55:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizaren indarra
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Dotrina

Laburpena:

<p>Dotrina Hondarribiko parrokian ikasi zuen, bikarioarekin. Astean bitan joaten zen. Euskaraz. Kalabaza. Bizikletan joaten zen. Parrokian egin zuen jaunartzea. Bazkaria etxean. Kongregazioa.</p>

19. Hondarribitik Irunera bizitzera

- **Erref:** HON-074/028
- **Iraupena:** 0:02:58. **Hasi:** 00:56:14. **Bukatu:** 00:59:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Hondarribitik Irunera 18 urterekin joan zen bizitzera familiarekin. Lokaiztegi baserrira. Jaitzubiarekin mugan dago, Ventas izan arren. Baserria erosi zuten. Irunen zuen lana eta bizimodua. Baserria nolakoa zen. Behiak zituzten, eta esnea saltzen zuten.

20. Oinetakoak

- **Erref:** HON-074/030
- **Iraupena:** 0:01:46. **Hasi:** 00:59:24. **Bukatu:** 01:01:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:

Bideak txarrak ziren lehen. Beraiek ez zituzten oinetakoak aldatzen. Abarkak. "Txokluak", egurrezko oinetakoak.

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com